

Gelders Ondergrond Overleg

Jaarverslag 2024

Inhoud

<u>Inleiding</u>	3
<u>Subsidietoekenning Inventarisatie ZZS-emissies Gelderland</u>	4
<u>Wijziging financiering GOO vanaf 2024</u>	4
<u>Werkgroepen voor uniforme aanpak van bodemonderwerpen in Gelderland</u>	5
<u>Water en Bodem Sturend (WBS)</u>	5
<u>Kennisnetwerklijst</u>	7
<u>GOO bestedingen</u>	7
<u>Kennisbijeenkomsten in 2024</u>	8
<u>Aantal deelnemers GOO bijeenkomsten in 2024</u>	9

2024 was een jaar van grote veranderingen voor het werkveld bodem en ondergrond. Met de inwerking-treding van de Omgevingswet brak een nieuw tijdperk aan: nieuwe spelregels voor graven en saneren, en meer verantwoordelijkheid voor gemeenten. Dat bracht uitdagingen, maar vooral kansen voor gemeenten om in de toekomst te kunnen sturen op slimmer en duurzamer benutten van bodem en ondergrond.

Water en Bodem Sturend bleef in 2024 een belangrijk gespreksonderwerp. Beleidsmakers, bestuurders en experts bogen zich over de vraag: hoe zetten we water en bodem écht centraal bij ruimtelijke ontwikkelingen? De urgentie was voelbaar, de discussie levendig.

In dit jaarverslag van het GOO over 2024 nemen we u mee in de ontwikkelingen, uitdagingen en successen van het afgelopen jaar.

Heeft u vragen?

Stel ze dan graag aan Annelies de Graaf, netwerkcoördinator van het Gelders Ondergrond Overleg. U kunt uw vraag mailen naar GOO@gelderland.nl.

Kennissamenwerking: 25 jaar van toegevoegde waarde

In 2024 vierden we het 25-jarig bestaan van het GOO. Dat betekent 25 jaar kennissamenwerking op het gebied van bodem, ondergrond en meer. Hieraan is op verschillende manieren aandacht besteed, onder meer tijdens de GOO Platformdag en via een speciale webpagina.

Ter gelegenheid van dit jubileum is ook een boekje uitgebracht. Door de jaren heen zijn veel (oud)collega's betrokken geweest bij het GOO. Een aantal daarvan is in het kader van 25 jaar GOO geïnterviewd. De lezer van het boekje wordt aan hand van die interviews meegenomen in wat 25 jaar GOO betekent.

Het GOO staat voor kennissamenwerking voor een blijvend vitale Gelderse bodem. Dat betekent: kennis halen en kennis brengen door actief deel te nemen aan de activiteiten van het GOO. Verderop vindt u een overzicht van de bijeenkomsten van het GOO in 2024.

Kader voor de activiteiten van het GOO in 2024 was het GOO meerjarenprogramma 2023 – 2026. Meer over het GOO: www.geldersondergrondoverleg.nl.

Subsidietoekenning Inventarisatie ZZS-emissies Gelderland

Een van de strategische doelen in het meerjarenprogramma van het GOO is “Verbeteren van de bodemkwaliteit (fysisch, chemisch, biologisch) waar deze onvoldoende is voor het gebruik of om de gewenste functies van de bodem te vervullen, door inzet op preventie, beheer en verbetering/sanering”.

Om invulling te geven aan het onderdeel preventie van deze doelstelling, is in het voorjaar van 2024 vanuit het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) een aanvraag opgesteld voor een SPUK-subsidie van het Rijk om te inventariseren welke (bedrijfs)activiteiten in Gelderland risico's op emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) met zich meebrengen. Voor de voorbereiding van de subsidieaanvraag is een tijdelijke werkgroep van het GOO gevormd, waarin ODRN, ODRA, Provincie Gelderland, Gemeente Arnhem en het GOO deelnamen.

Provincie Gelderland heeft de subsidie aangevraagd namens de partijen die in het GOO samenwerken. Eind 2024 ontvingen we bericht van het rijk dat de subsidieaanvraag van € 312.475,- is gehonoreerd.

Illustratie: Ellen Bouter

Met deze inventarisatie krijgen we in Gelderland inzicht in de (bedrijfs) activiteiten waarbij een grote kans bestaat op emissies van ZZS naar het milieu. Op basis daarvan willen we een programmatische aanpak voor verdere inventarisatie en preventie voorbereiden.

Zie ook [het nieuwsbericht](#) over het project Inventarisatie ZZS-emissies Gelderland.

Wijziging financiering GOO vanaf 2024

De verantwoordelijkheid voor duurzaam gebruik van bodem en ondergrond voor maatschappelijke opgaven, zoals woningbouw, klimaatadaptatie, energietransitie, ligt onder de Omgevingswet in belangrijke mate bij de gemeenten. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn ook de bevoegdheden voor bodemverontreiniging grotendeels bij de gemeenten komen te liggen. De activiteiten en kennisdeling door het GOO richten zich dan ook in belangrijke mate op de rol en taken van de gemeenten voor bodem en ondergrond.

Tot en met 2023 droeg Provincie Gelderland het merendeel van de financiering van het GOO. In 2024 is de stap naar een meer evenwichtige verdeling van de financiering gezet: de Gelderse gemeenten financierden 50% van de activiteiten van het GOO (naar inwoneraantal), evenals Provincie Gelderland.

Een overzicht van de bestedingen in 2024 door het GOO is weergegeven op pagina 7.

Werkgroepen voor uniforme aanpak van bodemonderwerpen in Gelderland

Vanaf 2021 zijn binnen het GOO drie werkgroepen aan de slag om kennis te delen en instrumenten te ontwikkelen voor de nieuwe bodemtaken die gemeenten hebben gekregen onder de Omgevingswet. In 2024 werkten deze werkgroepen verder aan de ontwikkeling van instrumenten en werkwijzen ten behoeve van een uniforme aanpak van bodemonderwerpen in Gelderland. Medio 2024 zijn twee van deze werkgroepen samengevoegd tot één werkgroep.

De werkgroep Implementatie Omgevingswet houdt zich bezig met de ontwikkeling van een uniforme lijn voor de volgende onderwerpen:

- Regels voor grondverzet en omzetting van de huidige nota's bodembeheer naar het instrumentarium van de Omgevingswet;
- Geldigheidsduur van bodemonderzoeken;
- Afdwingen vervolgonderzoek bij mogelijke humane risico's bij onderzoek in het kader van bouwactiviteiten;
- Terugsaneerwaarden/toelaatbare kwaliteit voor diverse functies;
- Omgaan met natuurlijk arseen in de bodem bij graafwerkzaamheden;
- Onderzoek en sanering asbestdruppelzones;
- Voorkomen verspreiding Aziatische Duizendknopen;
- Afwegingskader voor toepassing van zeer licht verontreinigde klei in zandgrond in het agrarisch gebied ter verbetering van de bodemvitaliteit (n.a.v. het LIFE-project CO2Sand);
- Werkafspraken voor meldingen en vergunningen waarbij grondwaterverontreiniging een rol speelt.

In de werkgroep Data en informatie richten we ons op het ontwikkelen van een uniforme werkwijze voor slimme en eenduidige omgang met bodemdata.

De werkgroep richtte zich in 2024 op de volgende onderwerpen:

- Registratie van bodemonderzoeken in het kader van milieubelastende activiteiten in bodem (invoerprotocol);
- Registratie van toepassingen van secundaire bouwstoffen;
- Afspraken over archivering en ontsluiting van resultaten van bodemonderzoeken (AVG), en softwaregebruik;
- Samenwerking met de leverancier van de applicatie voor registratie van bodeminformatie en andere partners;
- Gebruik van de samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Water en Bodem Sturend (WBS)

In 2023 organiseerde het GOO een bestuurlijke bijeenkomst over het belang van bodem, ondergrond en water bij maatschappelijke opgaven. Toen al constateerden de bestuurders dat het belangrijk is om vanuit een lange termijnvisie te werken. Daarmee kun je op korte termijn belangrijke kleine stappen nemen, waardoor je uiteindelijk gaat inspelen op het DNA van het landschap en rekening houdt met de kansen en beperkingen van het bodem- en watersysteem. Tijdens de GOO-special over WBS in 2023 kwam als hoofdvraag naar voren: Hoe bereik je in onze gemeente dat we 'aan de voorkant van ruimtelijke plannen' goed nadenken over de locatiekeuze, de inrichting en het beheer van het water- en bodemsysteem? In 2024 gaven we hieraan een vervolg met diverse activiteiten.

Masterclasses WBS met vernieuwende methodiek

Om kennis over WBS uit te bouwen, heeft het GOO in 2024 twee maal een 'Masterclass Water en Bodem Sturend in de gemeentelijke praktijk' georganiseerd. Bij beide uitvoeringen mochten we een breed palet van deelnemers verwelkomen. De deelnemers van Gelderse gemeenten, omgevingsdiensten, waterschappen, provincie Gelderland, kennisinstellingen en adviesbureaus waren werkzaam in verschillende werkvelden (o.a. ruimtelijke plannen, klimaatadaptatie, water, bodem, landschap, archeologie).

In de masterclasses werd gewerkt met een vernieuwende methodiek. Met behulp van gidsmodellen voor het landschap bouwden de deelnemers samen inzicht op in de opbouw en samenhang van het ondergrondse landschap in een regio, en de kwetsbaarheden daarin m.b.t. watertekorten, wateroverlast en bodemdegradatie. Op basis daarvan werd voor een voorbeeldregio een basisstructuur voor water en natuur ingetekend, die nodig is om deze kwetsbaarheden tegen te gaan. Ook werd een voorbeeld gepresenteerd van verankering van deze basisstructuur in een gemeentelijke omgevingsvisie. Tenslotte werd het vervolgproces naar gebiedsprocessen en projecten besproken. De deelnemers van de masterclass constateerden dat de methodiek ook toepasbaar is in de eigen organisatie: met collega's, met B&W, met de raad. Het samen leren kennen van het natuurlijke systeem en de dialoog hierover zijn hierbij waardevol. Een aantal gemeenten is hiermee in 2024 al aan de slag gegaan. Een verslag van de masterclass Water en Bodem Sturend (WBS) die eind 2024 in de Gemeente Voorst werd gehouden, [leest u hier](#).

De methodiek van de Masterclasses heeft ook landelijk interesse gewekt. Op verzoek van VNG heeft het GOO in september een sessie verzorgd over deze methodiek in een landelijke bijeenkomst over regionale schakelpunten voor bodemkennis van VNG. Op uitnodiging van de Eerste Kamercommissie voor Infrastructuur & Waterstaat en Ruimtelijke Ordening en Digitalisering, heeft het GOO op 26 november 2024 voor deze commissie [een presentatie](#) verzorgd over de wijze waarop de overheden in Gelderland Water en Bodem Sturend ontwikkelen en implementeren.

Vervolg in 2025

Na de masterclasses heeft het GOO op verzoek van Provincie Gelderland een workshop begeleid waarin met gemeenten, een waterschap, provincie en de docenten van de masterclasses is nagedacht hoe de verdere kennisdeling en implementatie van WBS kan plaatsvinden. De deelnemers stelden dat de methodiek van de masterclasses daarin een belangrijke plek verdient, samen met de regionale uitwerkingen van de door WUR ontwikkelde Toekomstvisie Nederland 2021. Dit krijgt verdere uitwerking in 2025.

Kennisnetwerkljst

Sinds november 2024 heeft het GOO een kennisnetwerkljst. Met deze lijst kunnen GOO-deelnemers collega's vinden op basis van hun expertises. Tal van bodemexpertises zijn hierop benoemd, van bodemenergie tot verontreiniging, van landbouw tot waterbodems. Momenteel staan er meer dan 60 collega's op de lijst.

GOO bestedingen in 2024

Bijeenkomsten	€ 103.555,09
Vorbereiding, communicatie, deelname en verslaglegging van: <ul style="list-style-type: none">- Wekelijks vragenuur bodemregels onder de Omgevingswet (jan. t/m april)- Masterclass Water en Bodem Sturend (2 uitvoeringen)- Specials (7 stuks)- Platformdag 17 oktober 2024	
Zaalhuur, catering, drukkosten	
Projecten/werkgroepen	€ 101.747,00
Werkgroep Data en Informatie - procesbegeleiding	
Werkgroep Implementatie OW - procesbegeleiding, inhoudelijke werkzaamheden	
SPUK-voorstel Project Inventarisatie ZZS emissies Gelderland	
Kennisnetwerkljst	
Coördinatie en communicatie algemeen	€ 67.362,50
Strategische en operationele overleggen GOO	
Stuurgroepoverleg (1 maal)	
Afstemming samenwerkingsovereenkomst/financiering GOO	
Afstemmingsoverleg Onder Twente en IJsselland Doorgrond	
Coördinatie afstemming activiteiten gemeenten/regio's i.h.k.v. provinciale subsidieregeling Overdracht bodemtaken onder de Omgevingswet	
Netwerkgesprekken en beantwoorden vragen	
Nieuwsbrief GOO (3 stuks)	
Jaarverslag 2023	
Communicatie 25 jaar GOO	
Informatiedeling via website en LinkedIn	
Totaal	€ 272.664,59

Kennisbijeenkomsten in 2024

(met links naar bijbehorende documenten)

GOO Special Beschermen drinkwaterbronnen (26 november 2024)

- [Terugblik \(inclusief presentaties en vragen/antwoorden\) GOO Special Beschermen drinkwaterbronnen](#)

GOO Platformdag (17 oktober 2024)

- [Terugblik \(inclusief presentaties en vragen/antwoorden\) GOO Platformdag](#)

GOO special 'Aandachtslocaties PFAS Gelderland' (vervolg, 11 juni 2024)

- [Terugblik \(inclusief presentatie en vragen/antwoorden\) GOO special 'Aandachtslocaties PFAS Gelderland'](#)

GOO special 'Vastleggen bodemregels in Omgevingsplan – concrete aanpak' (15 april 2024)

- [Terugblik \(inclusief presentaties en vragen/antwoorden\) GOO special 'Vastleggen bodemregels in Omgevingsplan - concrete aanpak](#)

GOO Masterclass 'Water en Bodem Sturend in de gemeentelijke praktijk' (dinsdag 9 april 2024)

- [Terugblik GOO Masterclass 'Water en Bodem Sturend in de gemeentelijke praktijk'](#)

GOO special 'Blad en maaisel als bodemverbeteraar; een belangrijke stap naar circulariteit!' (dinsdag 26 maart 2024)

- [Terugblik \(inclusief presentaties\) GOO special 'Blad en maaisel als bodemverbeteraar'](#)

- [Vragen en antwoorden GOO special 'Blad en maaisel als bodemverbeteraar'](#)

GOO special 'Grip op toepassen van secundaire bouwstoffen' (12 maart 2024)

- [Terugblik \(inclusief presentaties\) GOO special 'Grip op toepassen van secundaire bouwstoffen'](#)

GOO special 'Samenwerking en bevoegdheden bij grondwaterverontreiniging' (11 maart 2024)

- [Terugblik GOO special 'Samenwerking en bevoegdheden bij grondwaterverontreiniging](#)
- [Presentatie 'Grondwater onder de Omgevingswet'](#)

GOO vragenuur 'Bodemregels onder de Omgevingswet' (wekelijks, vanaf 15 januari 2024, laatste vragenuur 29 april 2024)

- [Vragen en antwoorden GOO vragenuur Bodemregels onder de OW](#)
- [Extra nieuwsoverzicht bodem en Omgevingswet 12 januari 2024 \(IPL0\)](#)
- [FAQ's melden bodemactiviteiten 5 december 2023 \(IPL0\)](#)
- [Notitie overzicht toepassing overgangsrecht Wbb 19 januari 2024](#)
- [ODRA-overzicht Melding- informatie- vergunningplichten toepassen graven saneren](#)

Aantallen deelnemers GOO bijeenkomsten in 2024

Bij de kennisbijeenkomsten (excl. het wekelijkse vragenuur in januari tot en met april) heeft het GOO in 2024 ruim 500 collega's mogen verwelkomen, zo'n 100 meer dan het jaar ervoor.

Kennisbijeenkomst	Gemeenten	Provincie	RWS	Water- schappen	OD's	Overig	Totaal
Wekelijks vragenuur Bodemregels onder de OW (15 januari t/m 29 april 2024)	Gemiddeld 10 à 15 deelnemers per vragenuur, met name van gemeenten en omgevingsdiensten						
Samenwerken en bevoegdheden grondwaterverontreiniging (11 maart 2024)	10	2	0	9	13	0	34
Grip op secundaire bouwstoffen (12 maart 2024)	10	4	0	3	22	13	52
Blad en maaisel als bodemverbeteraar (26 maart 2024)	29	2	1	6	17	12	67
WBS Masterclass I (9 april 2024)	18	4	0	2	4	5	33
Vastleggen bodemregels in Omgevingsplan (15 april 2024)	22	1	0	6	33	4	66
Aandachtslocaties PFAS (11 juni 2024)	13	0	0	0	16	11	40
WBS Masterclass II (20 juni 2024)	26	2	0	2	2	9	41
GOO Platformdag (17 oktober 2024)	24	9	3	1	33	8	78
Bescherming drinkwaterbronnen (26 november 2024)	42	12	1	7	23	7	92
Totalen (excl. wekelijkse vragenuur)	194	36	5	36	163	69	503

Contact

Annelies de Graaf, netwerkcoördinator GOO

GOO@gelderland.nl

www.geldersondergrondoverleg.nl

[linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg](https://www.linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg)

